

tave nove literature. Kao gljive preko noći, tako rastu sada razne knjižice s uputama, kako da se odsele moli brevijar. Jedna od najkraćih i najzbitijih uputa jest ova Gruberova. Cijena joj je 24 filira. Imade u svemu 16 str. u 16°.

Dr. Pazman.

E. A. Лебедева, Святая равноапостольная великая княгиня Ольга. (E. A. Lebedeva, Sveta ravna apostolima Velika kneginja Olga) Petrograd 1910. — Lebedeva je poznata ruska bogoslovska spisateljica i ovaj životopis napisala je živo i toplo (isp. Cerkovni Vjesnik, br. 19, 1911, str. 589.)

A. A. Исаевъ, Графъ Л. Н. Толстой какъ мыслитель. (A. A. Isaev, Grof L. N. Tolstoj kao mislitelj) Petrograd 1911., 1 do 249; cijena 1 r. 50 kop. — Pisac govori o odnošaju Tolstojevom prema crkvi, kršćanstvu, blagu, radu, novcima, nauci, iskustvu i zadaći života.

Сборникъ первый о Влад. Соловьевѣ. (Zbirka prva o Vlad. Solovljevu). Izdanje „Putâ“. Moskva 1911.

Dr. Šimrak.

Pregled časopisâ.

Hrvatska straža. Časopis namijenjen filozofiji i drugim znanostima. God. X. Broj 1. Rijeka 1912. — fra Ign. Radić: Personalnost u metafizici, u etici i u religiji. — dr. H. Liberalizam i modernizam. — Dr. Andrija Živković: Ruder Josip Bošković. — fra Petar Vlašić: Osvrt na prošlogodišnju prepirku o Isusu. — I. B. Mladohrvati. O. T. Zubac: Bankrot moderne znanosti. — Svaštice. Časopisi. Književnost.

Broj 2. — ** Nepopustljivost u načelu. — O. T. Zubac: Materializam — fra Ign. Radić: Seksualna etika. O. Frane Slavić: Neke misli o evanđelju. — Svaštice. Književnost.

Broj 3. — ** Kršćanstvo i poganstvo. — O. Petar Grabić: Preokret u prosuglivanju skolastike. — M. pl. Sociol. Stručnjačka organizacija. — fra Ign. Radić: Seksualna pedagogija. — Književnost. Svaštice. *Dr. Pazman.*

Mjesečnik pravnčkog društva u Zagrebu. Godina XXXVIII. Knjiga I. Br. 1. Januar 1912. Uređuje dr. Josip Šilović. U Zagrebu 1912. — Ivan Ž. Galić: O postupku nakon smrti katoličkih prelata, o preuzeću i upravi ispraznjenih prelatskih nadarbina, o diobi dohodaka nadarbina u godini prelatove smrti te o predaji nadarbina novo imenovanomu prelatu. — dr. Mihajlo Lanović: Dane Reba: Enchiridion. To je opširan i sustavan referat Rebinoga Enchiridiona i one gragje u njemu, za koju referent drži, da je od specijalnog interesa za Hrvate. — Obje ove rasprave nastavljaju se u knjizi II. od veljače 1912. uz ostale rasprave, referate i znamenitije rještbe iz prava gragjanskog, kaznenog i mjenitbenog, recenzije djela pravnčke struke i bibliografije domaće i strane.

Dr. Pazman.

„Čas.“ znanstvena revija „Leonove družbe“. Letnik VI. Zvezek I. Ljubljana 1912. I. Rasprave: Dr. Aleš Ušeničnik: Naši boji in kršćansko načelo. Dr. Josip Gruden: Kulturnobojni načrti. J. Samsa: Acta Martyrum. Zgodovinsko-literarna studija. Iv. Mazovec: Vzájemnost med Slovenci in Hrvati. Dr. V. Šarabon: Poglavlje iz našega narodnega gospodarstva. — II. Obzornik: Verstvo. Tomaž Hren in gornjogradska sinoda l. 1604. Monizem — religija prihodnosti. Dr. Rostoharjev narodni radikalizam in vera. — Filozofija. Resnica, sloboda pa dr. Ilešić. Odkud človek? Socijologija. O kartelih. — Umetnost. I. E. Šarić: Pjesme. Silvín Sardenko: Mati svetega veselja. Ljudska izobrazba. Naši društveni odri. — To in ono.

Časopis katoličkého duhovenstva. Organ znanstvenoga odbora kršč. akademije u Pragu. Redaktori: Dr. F. Kryštufek, Dr. I. Tumpach, i Dr. A. Podlaha. 1911. Sv. 9—10.

U sv. 10. svršava se patristička radnja: „Život sv. Ćirila Jerusalemskoga i njegova nauka o utjelovljenoj Riječi“, što ju napisao Dr. Martin Mikulka. Radnja je izlazila diljem cijele godine 1910. i 1911. Mi smo u moderno doba dosta otuđeni sv. Ocima. Dnevna nas literatura toliko zaokuplja, te na staru zaboravljamo. Već sâm naslov kakove patrističke radnje pobuđuje u nama neku odvratnost, neko neraspoloženje. Dolazi napast: Čemu trošiti vrijeme tim neaktuelnim študijem. A ipak posve smo na krivom putu. Grčka se mladež učila na Homeru; njime su se hranili, na nj se pozivali povje-

sničari, filozofi, pjesnici. Bez Homera ne možemo razumjeti grčke poezije, grčke umjetnosti. Što je Homer za grčku poeziju i umjetnost, to su sv. Oci za kršćansku teologiju. Oni nas uče duboko poznavati vjerske i čudoredne nauke kršćanstva i pravi život kršćanski, oni nas uče sve promatrati sa čistog stanovišta prave vjere. Oni nas uče sve izvadati iz Isusa Krista i sve na nj svađati. — Primjer za to pruža i ova patristička radnja. Tu se razpreda duboka teologija o Logosu, o odnošaju Logosa k Ocu i k Duhu Sv. Tu se tumači tajna inkarnacije druge osobe kršćanske. Tu je lijepo razvijena kristologija i nauka o odnošaju obiju naravi u Kristu, nauka o pasibilitetu Kristovu, o trajanju hipostatske unije o dvostrukoj volji i dvostrukom djelovanju, o Kristovoj svetosti, znanju, o t. zv. *communicatio et praedicatio idiomatum*. Tu se govori o Kristu kao otkupitelju i o svemu što je s tim u savezu, kao ljudskoj naravi, istočnom grijehu, potrebi redemcije, o samom otkupljenju. Tu se govori o Kristu kao posvetitelju, o plodovima otkupljenja, o sv. sakramentima imenito o krstu, i potvrdi presv. olt. otajstvu. — Doista utjelovljena Riječ *Verbum incarnatum* — centrum kršč. teologije! — I o svemu se, tomu govori ne tek onako na suho već živo uočivši sve filozofske i teološke struje onoga vremena. Tu dolazi do riječi Filon i njegova filozofija, tu Pavao i Lucijan iz Samosate, Simon Magus, Montan, Maksimila i Priscila, Manes, Sabelij, Praksea i ostali dinamisti modalisti i patripasijani. Tu dolaze do riječi ebioniti, doketi, gnostici, fotinijani i adopcijani, ari-

jevci i macedonijevci, apolinarijevci ili trihotomisti, marcelijanci, zastupnici generacijanizma, traducijanizma i preegzistencijanizma, a pisac uzima obzir i na poznije bludnje. — Prekrasna radnja dra. Mikulke nije bez velike praktičke vrijednosti. Zar nije historički Isus, Verbum incarnatum i danas nišan svim neprijateljima kršćanstva? Ne potkopavaju li modernisti baš taj centum kršć. teologije? Treba dakle katolicima proučiti iz vrela baš nauku o utjelovljenju Riječi, o Kristu-Bogu, treba im ojačati i osvježiti vjeru baš u ovu temeljnu dogmu, a onda smiono nastaviti prsa protivnicima.

Druga veća radnja ovoga godišta „Časopisa“ je historička radnja „Kršćanstvo u Kini“. Napisao ju Dr. Fr. Ks. Kryštufek, c. kr. dvorski savjetnik i univ. profesor. (sv. 2.—10.). Ova monografija pruža lijep priegled širenja kršć. vjere u Kini od početka do danas. Po nestalnoj tradiciji propovijedao je kršćanstvo u Kini sv. Toma apostol. U 7. stoljeću bilo u Kini Nestorijevaca, koji su se održali nekoliko stoljeća. U 13. stoljeću dolaze u Kinu franjevci i dominikanci, koji propovijedahu kršćanstvo, ali s malim uspjehom. Tek u 16. stoljeću započinje zlatno doba misija neumornim i duhovitim nastojanjem Isusovaca. Slavna su imena Valignani, Ricci, Cataneo, Schall, Verbiest. Velika zapreka misijama u 17. stoljeću bijaše prepirka o kineskim običajima. U 17. stoljeću bijahu i žešći progoni kršćana za careva Young-Činga i Kien-lunga. Velik udarac za kršćanstvo u Kini bijaše ukinuće Isusovačkoga reda g. 1773. Lazaristi, franjevci i drugi redovnici nisu bili u uspjehu ravni

svojim predšasnicima; uz to dođe žestoki progoni u 19. stoljeću. Iza ratova Engleske i Francuske s Kinom koncem prošlog i početkom ovog stoljeća prisiliše evropske vlasti Kinu, da dozvoli slobodu vjeroispovijedanja, što je ona i učinila. G. 1908. brojila je Kina 1,141.711 katolika sa 43 biskupa 1998 svećenika, 291 redovničkim bratom. 3846 sestara i 1749 klerika. — To je evo kratki nacrt Kryštufkove radnje. Šteta što rijetko napominje vrela i pomagala za svoju dosta opširnu monografiju!

Vrijedno je još istaknuti prekrasni referat lavovskog nadbiskupa dra Josipa Bilczewskoga „Kateket srednjih škola kao duhovni pastir svoje mladeži“ Što ga donosi dr. Josip Tumpach u sv. 9. i 10. U vrlo lijepoj i poletnoj formi daje nadbiskup kateketima praktične savjete, kako da vrše dušobrižničku službu kod mladeži srednjih škola. Savjeti doista zlata vrijedni!

Dvije rasprave: „O slobodnoj volji“ od dra Jos. Novotny-a i „Počeci kaleža u Češkoj“ od dra. Jana Sedlaka nisu završene u ovom godištu, nego će nastaviti g. 1912.

Dr. K. Dočkal.

Zeitschrift für katholische Theologie. I. Quartalschrift 1912. Innsbruck Felician Rauch (L. Pustet) donosi slijedeće radnje:

J. B. Nisius: Zur Geschichte der Vulgata Sixtina (nastavit će se). Joseph Hontheim: Genesis 14. und Hammurabi von Babylon. Dr. Nicolaus Paulus: Die Anfänge des sogenannten Ablasses von Schuld u. Strafe. Joseph Biederlack: Die sitt-

liche Berechtigung der Arbeiterausstände u. der „Arbeiterpräses“. — Megju recenzijama nalazimo ocjenu djela: „Die Brotbitte des Vaterunser“ od J. P. Bocka, sarajevskog profesora; „Konstantinus-Cyrillus und Methodius, die Slavenapostel“ od Fr. Snopeka i mnogih drugih. Na koncu „Analecta“ i „kleinere Mitteilungen“.

Dr. Pazman.

Theologische Quartalschrift.

Tübingen August Merk S. J.: Lucifer Calaris und seine Vorlagen in der Schrift „Moriendum esse pro Dei Filio.“ Dr. J. S. Belser: Textkritische Untersuchung zum Johannes evangelium. Prof. dr. J. B. Sägmüller: Das Naturrecht im offiziellen Kirchenrecht der Aufklärung. Dr. Karl Adam: Cyprians Kommentar zur Mt 16 18 in dogmengeschichtlicher Beleuchtung. — Megju recenzijama nalazimo takogjer veoma povoljnu ocjenu djela „Die Brotbitte des Vaterunser“ od J. P. Bocka, prof. u Sarajevu, i mnogih drugih djela. Na koncu su Analecten.“ 1912. 2.: Riessler: Der achtundsechzigste Psalm. Eberharder: Gab es im Jahwekult Priesterinnen? Weber: Abfassungszeit u. Leserkreis d. Galaterbriefes. Adam: Cyprians Commentar zu Mt. 16, 18. Heffele: Die öftere Communion im Leben u. nach Lehre d. hl. Katharina v. Siena. Merchich: Der Probabilismus. Zimmerman: Der Dämon glaube im Totenkult.

Dr. Fr. Barac.

Theologisch-praktische Quartalschrift. God. LXV. sv. I. 1912. Linz. Q. Haslinger Uregjuju profesori biskupskog bogosl. učilišta: dr. Martin Fuchs i dr. Johann Gföllner. — U ovoj svesci nalaze se ove radnje: dr. G. Rein-

hold: Moderne Geistesströmungen; dr. Andreas Eberharder: Die Ausgrabungen und Inschriftenfunde in Palästina seit 1890.; dr. Philip Kuhn: Die sakramentalen Busswerke; A. Schneiderhan: Das Seufzen der unerlösten Kreatur. Exegese von Rom. VIII., 19—22.; dr. Johann Gföllner: Die Auferstehung der Toten „beim“ Tode Christi; Al. Remont: Wie gross ist die Frucht der heiligen Messe? P. Tezelin Halusa C. Cist.: Die Idee des katholischen Priestertums; P. Gerardus Oestler O. S. B.: Sind exempte Ordensleute auf Reisen verpflichtet, bei ihrem sie begleitenden Mitbruder zu beichten? Schunk: Aus dem Tagebuche eines Stadtseelsorgers; Theophilus: Die „gratiarum actio post Missam“ in ascetischer und pastoreller Hinsicht; Karl Kastner: Tertulian und die Römische Primatfrage; dr. Josef Massarette: Zu den Jubiläumsfeierlichkeiten der Einheit Italiens; T. M.: Das Evangelium Christi und die frohe Botschaft des 20. Jahrhunderts. — Pastoral-Fragen und fällen. U ovoj svesci imade 10 slučajeva, od ovih polovica ženitbenih. — Literatur: a) Neue Werke; b) Neue Auflagen. c) Literaturischer Anzeiger: 1. Zeitschriften. 2. Eingesandte Werke. — Neueste Bewilligungen oder Entscheidungen in Sachen der Ablässe von P. Joseph Hilgers S. I. — Erlässe und Bestimmungen römischer Kongregationen von dr. Bruno Albers O. S. B. — Kirchliche Zeitläufe von dr. Bonifaz Sentzer O. S. B. — Bericht über die Erfolge der katholischen Missionen von Prof.

P. Kitlitzko. — Na koncu dolaze „Kurze Fragen und Mitteilungen. — Obilno gradiva i mnogo toga za praksu. *Dr. Pazman.*

Apologetische Rundschau: Od 1. siječnja: Dr. Boetzelaer: Das Motuproprio u. die Kritiker päpstlicher Erlasse. Dr. Lepelletier: Zur gesetzlichen Stellung der Kirche in Frankreich. Dr. Seitz: Luther. Dr. Kneib: Monistische Predigt. — Od 1. veljače: Dr. Mercante: Worin liegt die Stärke des Jesuitenordens? Schlachter: Eine Rechtsschutzstelle. Seitz: Luther nach Grisar's neuesten Forschungen.

Dr. Fr. Barac.

Stimmen aus Maria-Laach LXXXII. 1.: Lippert: Diesseits und Jenseits. Pfilf: Aus Windthorst's Korrespondenz. Overmans: Unsere Lyrik u. unsere Zeit. Nostitz-Rieneck: Staatskunde als Unterrichtsfach in d. o. Gymnasialklasse. Meschler: Jesuitenascense u. deutsche Mystik. Horder: Eine missionsgeschichtliche. Quellenpublikation. — LXXXII. 2. Qvermans: Zur Jahrhundertfeier von Charles Dickens u. Zygmunt Krasinski. Bessmer: Willenlosigkeit u. Willensschwäche. Beissel: Marianische Prozession zu Reggio im J. 1674. — LXXXII. 3. Frank: Widersprüche bei modernen Entwicklungstheoretikern. Hagen: Die Weltbriefmarke. Stockmann: Goethe im Lichte der Bibliografie.

Dr. Fr. Barac.

Revue pratique d'Apologétique: Od 1. siječnja 1912.: R. Dubosqu: Le rôle de plus en plus actuel de la Philosophie. A. Malvy: Vladimir Soloviev et l'avenir religieux de la Russie. F. Cimetier: Un article sur l'Epi-

clèse eucharistique. A. Lesêtre: La Prédication. Son objet: Le surnaturel. L'ami du Prêtre: Les réunions sacerdotales. — Od 15. siječnja 1912. H. Lesêtre: Le Nouveau et l'Ancien Testament. I. Rivière: Un peu de Théologie sur la Passion du Sauveur. L'ami du Prêtre: „Ni les billards, ni les cigares“. — Od 1. veljače: X. Moisan: Psychologie scolastique et psychologie moderne. P. Nigué: Le principe de l'école neutre. J. Ferchat: Apologie du Christianisme par la loi de partage des habitudes morales. — Od 15. veljače: P. Allard: Une interprétation matérialiste de l'histoire; Le déclin de l'esclavage antique d'après M. Ciccotti. Verdier: Justice et charité. L'ami du Prêtre: Le signe de la religion. Petitot, Blondel et Laberthonnière: Subjectivisme et apologétique intégrale. — Od 1. ožujka: J. Bousquet: Le problème apologétique soulevé par l'existence de „l'Eglise grecque“. A. Sicard: La première invasion de la famille par la Révolution. Lesêtre: La prédication. Son objet: Liturgie. P. Gérald: Ames d'aujourd'hui. L. Fillion: „Saint Paul“ de M. Deissman. — Od 15. ožujka: Lesêtre: La croyance des apôtres à l'imminence de la fin du monde. Mainage: La psychologie de la Conversion et l'Apologétique. P. Richard: Naturalisme et libéralisme. L'ami du Prêtre: Ozanam.

Dr. Fr. Barac.

Revue du Clergé Français: Od 1. siječnja 1912. Villien: La discipline des sacrements. L'Eucharistie. Vidal: Les oeuvres d'action catholique en Italie. Vacandard: Chronique d'histoire

ecclésiastique. Calippe: Mouvement social. Bricont: Panégyrique de Jeanne d'Arc. — Od 15. siječnja 1912.: Boudinhon: La nouvelle disposition du Psautier au Bréviaire. Allo: Quelques mots sur la „liberté scientifique“ et l'étude des origines chrétiennes. Lapeyre: Le mouvement religieux dans les pays de langue allemande. — Od 1. veljače: Les origines du missel romain. Cruveilhier: Le code de Hammurabi. Vidal: Esclarmonde de Foix. Histoire d'une mystification anticléricale. Martin: Iconographie de

l'Evangile. Les debuts de la vie publique. Bros et Habert: Chronique d'histoire des religions. — Od 15. veljače: Batiffol: La théologie du pontifical romain. Habert: Monothéisme ou dieu suprême chez les primitifs. Urbain: Histoire et érudition. — Od 1. ožujka: Cabrol: La fête de Paques et la réforme du calendrier grégorien. Calippe: La solidarité professionnelle devant la morale. Rivière: Chronique du mouvement théologique. Vacandard: Chronique d'histoire ecclésiastique. Dr. Fr. Barac.

Djela, koja su stigla uredništvu „Bogoslovske Smotre“.

Lacković Marinko: Dojmovi s istoka. Djakovo. Vlastita naklada. Preštampano iz „Glasnika biskupijâ Bosanske i Srijemske“. Tisak biskupske tiskare str. 164. Cijena K 1'—, poštom 10 fil. više. —

Max dr. J.: Der Eid wider den Modernismus und die Geschichtsforschung. Trier. 1911. Paulinus-Druckerei.

Tanquerey Ad.: Synopsis theologiae Dogmaticae fundamentalis: De vera Religione, de Ecclesia, de fontibus revelationis. Ed. XIV. Desclée et Soc.

Tanquerey Ad.: Synopsis theologiae moralis et pastoralis. Tom. I. Theologia fundamentalis. De virtutibus et praeceptis. Ed. (B) ad usum Seminariorum tertia. Desclée et Soc. Tom. II. De virtute Iustitiae et de variis statuum obligationibus. Ed. (B) ad usum seminariorum quarta. Desclée et Soc. Tom. III. De Sacramentis in genere et in specie. Ed. (B) ad usum Seminariorum nova. Desclée et Soc.

Tanquerey — Quevastre: Brevior Synopsis theologiae moralis et pastoralis. Desclée et Soc. Romae. Tornaci — Parisiis 1911.

Schwillinski — Gill: Anleitung zum Erstbeicht-, Erstkommunion und Firmungsunterricht. Dritte Aufl. Graz 1912. Moser (J. Mayerhoff).

Rasche Bernard: Das Breviergebet nach der Konstit. Pius X. „Divino afflatu.“ Paderborn 1912. Bonifacius-Druckerei.

Hedley-Stark: Lex Levitarum oder Vorbereitung auf die Seelsorge. Paderborn 1911. Bonifacius-Druckerei.

Gruber dr. Patriz: Anleitung zum Breviergebete Graz 1912. Ulr. Moser, (J. Mayerhoff).